

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)

1/2 an 60 " (30 lei)

1/4 an 30 " (15 lei)

O lună 10 " (5 lei)

Un nr. 50 fil. (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI

Un șir garmond:
odată C. 1.50 a două
și a trei oară C. 1.20Manuscrise sunt a se
trimite la Redacție
„UNIRII” Blaj.

Ziar național. — Apare în fiecare zi de lucru.

O singură
Biserică românească.

Confratele »Românul« dela Arad publică în ultimii doi numeri ai săi, 174 și 175, două articole, cari se ocupă cu o chestiune de-o importanță deosebită pentru viitorul statului românesc. Aceasta e *concentrarea tuturor Românilor într'o singură Biserică*.

Chestiunea a mai fost pusă în discuție, și asupra ei se revine mereu mai ales în convorbiri particulare, accentuându-se și limpezindu-se din diferite puncte de vedere imensul bine, care ar urma pentru întreaga vicața noastră națională din unirea celor două Biserici românești în una singură. Credem deci, că o revenire asupra importanței acestei uniri bisericesti, care ar fi o superbă încoronare a actului măreț dela Alba-Iulia din iarna anului 1918, e superfluă.

Credem însă de altă parte, că nu e acum momentul oportun și potrivit pentru discutarea ei, penitru că discuția aceasta nu-și va putea păstra caracterul academic ci va agita spiritele în cea mai mare măsură. Imprejurările grele prin cari trecem, și necesitatea unei intensive opere de consolidare internă, care reclamă delăturarea pe-un moment a tuturor punctelor de divergență dintre noi, nu sunt favorabile pentru discutarea unei probleme atât de enervante și pentru o parte și pentru cealaltă.

De-aceea am încunjurat totdeauna orice discuție publică a acestei probleme și nici acum nu avem de gând să ne ocupăm mai amănunțit de ea, ci, cu prilejul apariției articolelor amintite în »Românul« dela Arad, ținem să facem câteva declarații de natură pur principiară.

Noi suntem cu trup cu suflet pentru unirea tuturor Românilor într'o singură Biserică urmând porunca categorică a Mântuitorului de-a fi o turmă și un păstor. Astfel nu avem nimic împotriva ideii de-a încredința rezolvirea acestei probleme unei comisiuni mixte alcătuite din preoți și mireni de ambele confesiuni.

Credem însă, și aci ne deosebim de confratele dela Arad, că celca 4 puncte, cari dorește dânsul să se ieie ca bază a proiectului de colaborare

(Fixarea numărului diecezelor și arhidiecezelor, stabilirea fondurilor și fundațiilor existente; organizarea nouă a parohiilor și împreunarea școlilor confesionale) sunt de-o importanță minimală pentru realizarea unirii. Ele ar fi numai o *urmare, un efect* al acestei uniri, care trebuie să se facă pe alte baze.

Ceeace desparte celea două Biserici românești nu sunt deosebirile de caracter administrativ ci *doctrina*, și de-aceea o unire a lor se poate face numai pe *bază doctrinală*. Această unire e cea adevărată și pe aceasta o dorim noi.

Suntem de perfect acord cu »Românul«, că fiind vorba de-o problemă atât de importantă »*să lăsăm prejudețiile și preocupările personale și să dovedim lumii de azi și urmașilor noștri, că suntem demni de obârșia numelui de român adevărat*«.

La lucru deci și Dumnezeu să ajute!

Incorrigibili.

În numerii din urmă ai ziarului nostru am publicat câteva informații, cari aruncă o viuă lumină asupra mentalității neamului unguresc, învăns și zdrobit de-un războiu lung și greu de aproape cinci ani de zile.

Poporul acesta rătăcit din stepele fără margini ale Asiei în mijlocul Europei n-a învățat nimic din pășaniile trecutului său milenar pe acestea plaiuri. A rămas cum îl cunoaște toată lumea, dârz, vehement, svăpăiat și ... orb. Căci orbirea e defectul fundamental al acestei rase, care a trăit și s'a menținut în urma norocului, orb și el, al imprejurărilor.

Ungurii n'au avut niciodată simțul realității și de-aceea a fost poporul cel mai *nepolitik* din Europa. A fost totdeauna călăuzit în acțiunile sale mari și mici de impulsivitatea firii sale sentimentale și impresionabile și na de calculul rece al minții. De-aceea istoria lui e istoria unei nesfârșite serii de aventuri duioase și ridicule, tragice și amuzante după timp și imprejurări. Și de-aceea ar căuta cineva înzădar linia dreaptă a evoluției lui istorice penitru că ea nu există. Vicața poporului unguresc s'a dezvoltat în zig-zig-uri interesante și curioase, cari îți fac impresia unei excitante reprezentării de cinematograf.

Tot ee să găsește mare și impunător în trecutul acestui popor e opera străinilor. Străini au fost toți beliducii, artiștii, bărbați de știință, poeții și politicianii neamului unguresc. Ei nu sunt reprezentanții mentalității maghiare ci ai mentalității rasei lor și a fost numai o întâmplare, că au muncit în Ungaria potențând orgoliul nației ungurești.

Poporul acesta cu o țară săracă, popor, care n'are cărbuni, n'are lemne, n'are sare, n'are metale ci apă, grâu și pește, gândindu-se la trecutul, prea apropiat pentru a' fi putut uita, când trăia din munca altora, făcea diplomație, politică, artă și știință și palate și lux pe banii și din sudoarea altora, se sbuciumă și frământă și visează din nou o Ungarie veche din Carpați până la Mare. Copii lui mor de foame, și de frig; în palatele din Budapesta s'a incubat sărăcia și lipsa, contesele vând chibrituri în provincie și adună găteje în pădurile din jurul capitalei și umblă desculțe și totusi poporul acesta visează la culmile înghețate ale Carpaților și la luciul albastru al mării.

L'am văzut la sfârșitul lui August în Budapesta liniștit și pacinic, fiamând și obosit. Ziare nu apăreau și ordinea o ținea dorobanțul român. L'am văzut într'o după amiază ferbinte plimbându-se apatic și leneș pe largă și lungă, frumoasa și sgomotoasa stradă Rákoczy. Dela Paris venise știrea, că Ungaria de vest aparține fără plebiscit Austriei germane. Afșe mari vesteau hotărîrea Conferenței de pace și publicul ecetia și pe fața lui nu se încorda un muschiu și în ochii lui nu se iviau nici lacrimile durerii nici focul urii. Și mi-am zis atunci, *poporul acesta s'a cumișit* revenind la realitatea, care nu-i sub stăpânirea lui.

Poporul era însă obosit și oboseala lui îmi părea cumișenie. Era obosit de războiul lui Tisza, de demagogia lui Károlyi și de perversitatea lui Kun Béla și Számuelly. Și acum când oboseala i-a trecut, când pe străzile capitalei răsună iarăș pintonii husarului, poporul unguresc e cel vechiu, orb și impulsiv, naiv și dârz, întinzând brațele spre frumescu Ardeal și spre marea liniștită și visătoare. Și cine știe? Poate stăm iarăș în fața unei aventuri, care nu va mai surprinde pe nimeni. Căci Ungurul e vecinic Ungur...

Modificări în tratatul de pace cu Austria. Consiliul suprem a făcut modificări însemnate în tratatul de pace cu Austria, eliminând unele puncte jicnitoare pentru demnitatea și suveranitatea statului român.

Modificările sunt următoarele:

1. Consiliul șterge din preambulul tratatului cu Austria mențiunea, că România nu a fost recunoscută independentă în congresul dela Berlin, decât cu rezerve.

2. Acceptă modalitatea sub care s'a făcut printr'un decret-lege rezolvirea chestiunii evreești, declarându-se satisfăcut de felul cum a fost rezolvită această problemă.

3. Renunță la orice amestec sau inspirațiune în ceea ce privește legile pe cari România va crede necesar, că trebuie să le facă în legătură cu minoritățile sale etnice, Liga națiunilor neputând să își impună punctul său de vedere, ci colaborând numai de comun acord cu guvernele țării la elaborarea acestor legi, și, în sfârșit, în ce privește frontierele.

4. Se acordă rectificări de graniță locale după o nouă cercetare a situației de fapt.

Condițiile de pace impuse Ungariei. »Le Temps« publică amănunte asupra condițiilor de pace impuse Ungariei, care va avea să plătească, în afară de a 5 parte a datoriilor fostei monarhii Austro-Ungare, și o despăgubire de război de 16 miliarde în timp de 12 ani. Armata ungară va sta permanent sub supravegherea organelor Antantei și nu va putea fi întrebuințată decât pentru menținerea ordinii interne. Ungaria trebuie să predea Aliatilor 20% din toate vasele maritime și fluviiale, iar 40 procente va trebui să le cedeze statelor naționale formate din vechea Austro-Ungarie, primind în schimb costul în numerar. O comisiune specială interaliată va hotărî vasele care trebuie predate. Navigațiunea pe Dunăre va fi cu totul liberă iar Liga Națiunilor va decide în chestia înființării proiectate confederațiile dunărene. Delegațiunii de pace maghiare i se va acorda un termen de 10 zile pentru semnarea tratatului.

Un memoriu desperat. Secretarii cercuali (notarii) din județul Hunedoarei adunați într-o ședință extraordinară la Deva au redactat un memoriu către Consiliul Dirigent cerând îmbunătățirea salarelor. Se știe, că C. D. a fixat prin ordinul resortului de interne Nr. 1770 apărut în Nr. 60 al »Gazetei oficiale« salarele secretarilor fără diplomă în 300 resp. 400 cor. lunar fără nici un adaus.

Memoriul secretarilor e un țipet desperat după ajutorul pe care-l merită. Dâșii arată cu date precise, că un băiat de 15 ani aplicat servitor are minimul 484 cor. lunar! Secretarii cer »să fie încadrați în clasele de salarizare egal cu funcționarii de stat cu egală calificare« la din contră sunt firm decizi »a depune peana«.

Știm și noi că salarizările sunt croite fără nici un sistem. Coconițe cu patru clase civile și un curs de șase săptămâni, aplicate la cutare resort au salariul unui primpretore sau al unui profesor de liceu cu 16 ani de școală. În același timp învățătorul sau secretarul cercual, cu calificare absolut superioară, nu are venitele servitorului, care paște zecă capre. E, la tot cazul, o anomalie și-o nedreptate.

Credem însă de altă parte, că nici un salariu nu e suficient azi pentru un traiu cinstit. Datorința organelor statului ar fi nu ridicarea salarelor ci găsirea mijloacelor, prin cari s'ar putea pune capăt scumpetei ucigătoare de azi.

Extras din ordonanța

Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comenta în orice chip, știri ficte adevărate, ficte imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

Informațiuni.

Știri locale. Duminică în 14 l. c, va avea loc în sala de gimnastică a liceului nostru o mare serbare comemorativă în amintirea regretatului canonic dr. Augustin Bunea, mort la 30 Noemvrie 1909. Va cânta corul de sub conducere profesorului de muzică Heltmann, alcătuit din coriștii tuturor institutelor de învățământ de-aici. Se vor ține mai multe conferințe, în cari se va arăta bogata activitate alui Bunea ca ziarist, orator și istoric. Venitul serbării va fi destinat pentru ridicarea unui monument la mormântul părăsit al marelui blăjen. Programul amănunțit al serbării îl vom publica în numărul nostru de Vineri.

— **Restituirea Monarhiei în Ungaria.** În Ungaria se pare că sforțările celor dela putere se îndreaptă tot mai mult pentru revenirea la regimul monarhic. Aceea ce până acum era numai o bănuială, începe să fie astăzi o certitudine chiar și pentru Alianții cei mai puțin lesne crezători.

Acțiunea în această direcție a mers așa de departe, în cât d. Huszar, noul președinte de consiliu, a făcut declarația publică că votul poporului va da o majoritate pentru restabilirea monarhiei. Ceiace este de prevăzut, de oarece alegerile vor fi prezidate în Ungaria de actualul guvern.

— **Producțiunea vinului în vechiul regat.** Conform evaluării provizorii făcută de Direcțiunea generală a statisticii producțiunea totală a vinului în vechiul regat este în anul curent de 666,161 hectolitri. Au fost cultivate în regiunile de podgorii 45,187 hectare, producțiunea medie pro hectar fiind de 14,7 hectolitri.

— **Dizolvarea Consiliului dirigent.** Intre primele proiecte de legi pe cari noul guvern le va supune Corpurilor legiuitoare sunt mai importante cele trei proiecte pentru consfințirea unirii Ardealului, Bucovinei și Basarabiei cu vechiul regat și un proiect de lege pentru organizarea administrativă a Ardealului.

Pe viitor Consiliul dirigent va fi desființat. La Cluj va rezida un ministru delegat, așa cum se află acum la Chișinău și Cernăuți și va fi ajutat de mai mulți directori ca șefi ai serviciilor diferitelor resorturi și de mai mulți secretari generali.

Această reorganizare va necesita un timp mai îndelungat așa încât cel puțin 3-4 luni Consiliul dirigent va mai funcționa.

— **Noul guvern și opinia publică.** Noul guvern are intențiunea de-a ține contact strins cu opinia publică. În acest scop va înființa o secțiune a presei special organizată pentru serviciul de informații și propagandă.

— **Sfântul Scaun și Liga Națiunilor.** La Conferința de la Bruxelles a Ligei Națiunilor s'a examinat chestiunea participării Sfântului Scaun în Ligă.

S'a stabilit că, întru cât Sfântul Scaun nu e o națiune, nu poate participa, dar s'au găsit motive serioase pentru a-l exclude.

Chestiunea a rămas să fie discutată de biuroul conferinței.

— **Alianța anglo-belgo-franceză.** Se anunță o alianță anglo-belgo-franceză, care să pună în viitor Belgia la adăpostul repetării acului dela 1914. Primul ministru belgian va anunța această alianță în ședința de deschidere a Parlamentului dela 9 Decemvrie. Noua alianță are menirea să înlocuiască pentru Belgia garanțiile internaționale de înaintea războiului european.

NECROLOG.

† *Filip Pop*, paroh gr-cat. în Riciul de câmpie, vprotopop onorar, notar al districtului Pogăceaua, a adormit în Domnul în ziua de 5 Decemvrie 1919 în anul al 62-lea al vieții și al 41-lea al preoției și fericitei sale căsătorii. A fost înmormântat Luni, în 9 Decembre 1919 în cimiterul bisericii parohiale din Riciul de câmpie,

Odihneasă în pace!

Posta Redacției.

Păr. D. N. în M. Nu putem publica nici unul din articolele Dv. Cauza e stilul vehement și arțagos, și împunsăturile neobișnuit de multe, cari ne-ar face o mulțime de neplăceri.

Regatul România

Consiliul Dirigent Resortul Finanțelor.

Nr. 253/1919 Cluj, la 24 Noemvrie 1919.
Secția I-Res.

Aviz pentru publicul, care cere serviciile noastre și *ordin de serviciu* pentru toți funcționarii secției I. (datoria publică) din Resortul Finanțelor Consiliului Dirigent.

Noi, Șeful secției datoriei publice (I) Resortul finanțelor Consiliului Dirigent.

Având în vedere adevăratul înțeles al Art. 90 din legea despre constatarea și percepțiunea impozitelor directe.

Cunoscând incorectitatea și anomalia financiară, care rezultă din faptul, că de prezent *singur statul mai este* acela, care face servicii gratuite în dauna tezaurului public, deoarece la prestațiunile serviciilor cerute pe seama publicului nu controlează îndreptățirea financiară a singuraticilor peteați la *gobinerea* de servicii și beneficii de orice natură, în timp ce funcționarii li se răpește timpul cel mai prețios pentru reculegerea funcțiunilor de stat în vederea consolidării și restaurării financiare a statului, pentru care scop este de cea mai mare urgență: *urmărirea, secestrarea și pedepsirea* tuturor restanțierilor de dare.

Ordonăm:

1. Se interzice strict tuturor funcționarilor acestei secții de a face orice servicii pe seama particularilor, fie indivizi singuratici, fie reprezentanți de-ai persoanelor colective, cari nu probează cu livretul (cârticica) de dare că și-au, achitat toate dările până la sfârșitul trimestrului curent.

2. Sunt obligați funcționarii acestei secții să pretindă dela toți particularii, cu cari vin în contact de serviciu:

Să arele cârticica de dare înainte de a începe ori-ce serviciu ori clarificare, apoi în consecință să-i îndrume la achitarea urgentă a tuturor restanțelor de impozite până inclusive trimestrul curent, arătându-le, că de astăzi înainte *statul nu mai poate face servicii gratuite*.

3. Toți funcționarii, cari nu vor respecta acest ordin elementar de morală financiară, care se cuprinde și în Art. 90 din legea despre constatarea și perceperea dărilor directe și vor continua a face servicii pe seama astorfel de persoane neoficiale din public, nu dovedesc cu cârticica de dare achitarea dărilor până la sfârșitul trimestrului curent, vor fi trași în cercetare disciplinară (dacă sunt definitivii), sau vor fi imediat dimiși din serviciu (dacă sunt provizorii).

4. La rezolvarea tuturor actelor în legătură cu servicii și beneficii de acordat publicului se vor invita toate autoritățile Statului, Județelor, Comunelor să aibă în vedere aceste măsuri, procedând în conformitate.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor
(111) 4 - 5. Șeful secției DATORIA PUBLICĂ
V. Vlaicu.

Redactor responsabil: Dr. Zenovie Păclișanu.

Numărul cenzurat de: V. Suci.